Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 4. 2010, sp. zn. 29 Cdo 4405/2008, ECLI:CZ:NS:2010:29.CDO.4405.2008.1

Číslo: 30/2011

Právní věta:

Odkaz dovolatele na obsah podání učiněných v předchozím průběhu řízení před soudy nižších stupňů nelze považovat za uvedení důvodů, pro které se rozhodnutí odvolacího soudu napadá (§ 241a odst. 1 o. s. ř.).

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 29.04.2010

Spisová značka: 29 Cdo 4405/2008

Číslo rozhodnutí: 30

Číslo sešitu: 3

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Dovolací důvody

Předpisy: předpisu č. 191/1950Sb.
§ 175 odst. 1 a 3 o. s. ř.
§ 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř.
§ 241a odst. 1 o. s. ř.
§ 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

V r c h n í s o u d v Praze k odvolání žalovaného rozsudkem ze dne 29. 4. 2008 potvrdil rozsudek ze dne 31. 5. 2007, jímž K r a j s k ý s o u d v Plzni ponechal v plném rozsahu v platnosti směnečné platební rozkazy ze dne 1. 11. 2001 a ze dne 5. 11. 2001, kterými žalovanému uložil zaplatit žalobci částku 101 759 Kč s 6% úrokem od 1. 3. 2001 do zaplacení, směnečnou odměnu 339,20 Kč a náklady řízení a částku 700 000 Kč s 6% úrokem od 16. 12. 2000 do zaplacení, směnečnou odměnu 2333,30 Kč a náklady řízení.

Odvolací soud – odkazuje na ustanovení čl. I. § 75 zákona č. 191/1950 Sb. – zdůraznil, že remitent na směnkách je označen jménem a příjmením osoby „ze směnky oprávněné“ a v tomto směru „zcela naplňuje obsahové náležitosti směnky vlastní“. „Hodlal-li žalovaný poukázat na označení remitenta směnky v relaci na označení žalobce a v souvislosti s tím namítat nedostatek aktivní legitimace žalobce, pak ale takto námitku neformuloval a neuplatnil“. K námitce, podle níž žalovaný nebyl žalobcem bezprostředně po splatnosti směnek vyzván k jejich úhradě, poukázal na skutečnost, že

žalovaný je přímým dlužníkem ze směnek a výkon postižních práv majitelem směnek není podmíněn jakýmkoliv zachovacím úkonem (výzvou k zaplacení či předložením směnky).

Konečně vymezil-li žalovaný v námitkách směnečnou dohodu tvrzením, že směnky zajišťovaly jeho plnění ze smlouvy o dílo uzavřené se třetí osobou (PCE, s. r. o., jejímž jednatelem byl žalobce), nekonkretizoval, o jaký závazek šlo. Šlo-li by skutečně o závazek k úhradě ceny díla, nebylo z obsahu námitek seznatelné, v jaké výši byl splněn (žalovaný připustil pouze to, že nezaplatil naprosto vše), pročež je námitka „nedluhu" natolik neurčitá a neprojednatelná, že již z tohoto důvodu nemůže být důvodná.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal žalovaný dovolání, které má za přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř., namítaje, že spočívá na nesprávném právním posouzení věci, tj. uplatňuje dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.

Dovolatel opakuje, že jeho stěžejní námitkou proti směnečným platebním rozkazům byla námitka tzv. nedluhu. Dovozuje, že mezi ním a žalobcem nebyl dán žádný hmotněprávní vztah, na základě kterého by měl žalobci plnit, a to i bez ohledu na skutečnost, že existovaly jím podepsané směnky. Dále popisuje důvod vystavení směnek a ve vztahu k důvodům, na nichž soudy nižších stupňů založily svá rozhodnutí, akcentuje, že soudy postupovaly formalisticky a nedbaly základních ustanovení, na kterých je postaveno civilní řízení a která garantují účastníkům „dodržení těchto zásad" a tím i spravedlivý proces. Potud zejména odkazuje na ustanovení § 2 a § 6 o. s. ř., zastávaje názor, že otázka, zda a nakolik je nutno i ve směnečném řízení respektovat základní ustanovení občanského soudního řádu a zda a nakolik musí být aplikace formálního směnečného řízení v souladu s těmito základními ustanoveními, není dosud v rozhodování dovolacího soudu náležitě vyřešena.

Je-li tedy v řízení vznesena námitka nedluhu – pokračuje dovolatel – je na místě, aby se soudy zabývaly podstatou věci a aby se zabývaly i existencí kauzálního a hmotněprávního vztahu, který měl mezi stranami existovat, a to tím spíše, že žalobce sám v důvodech žaloby uváděl, že poskytl žalovanému půjčky ve výši částek uvedených na směnkách. „Pro zjednodušení" dovolatel poukázal „na všechny své výhrady a námitky", které uvedl jednak v závěrečném návrhu adresovaném soudu prvního stupně před rozhodnutím ve věci samé, jednak v odvolání proti rozsudku soudu prvního stupně, a žádal, aby všechny jeho výhrady, námitky a úvahy byly vzaty za součást odůvodnění dovolání.

Požaduje, aby Nejvyšší soud rozhodnutí odvolacího soudu zrušil a věc tomuto soudu vrátil k dalšímu řízení.

N e j v y š š í s o u d dovolání odmítl.

Z odůvodnění:

Dovolání žalovaného proti potvrzujícímu výroku rozsudku odvolacího soudu ve věci samé, které není přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. b) o. s. ř., neshledal Nejvyšší soud přípustným ani podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř.; proto je podle ustanovení § 243b odst. 5 a § 218 písm. c) o. s. ř. odmítl.

Z ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. se podává, že dovolací přezkum je zde předpokládán zásadně pro posouzení otázek právních, pročež způsobilým dovolacím důvodem je ten, jímž lze namítat, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci [§ 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř.]. Jen z pohledu tohoto důvodu, jehož obsahovým vymezením je dovolací soud vázán (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), je pak možné – z povahy věci – posuzovat, zda dovoláním napadené rozhodnutí je zásadně významné. Naopak zde nelze účinně uplatnit námitky proti skutkovým zjištěním způsobem, který

předjímá dovolací důvod podle § 241a odst. 3 o. s. ř., stejně jako důvod podle § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř., jestliže tvrzené vady procesu získání skutkových zjištění (zejména provádění a hodnocení důkazů) nezahrnují podmínku existence právní otázky zásadního významu (srov. shodně usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 3. 2006, sp. zn. III. ÚS 10/06, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 9, ročník 2006, pod číslem 130).

Jakkoliv dovolatel přiřazuje v dovolání uplatněné námitky jen k dovolacímu důvodu podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. b) o. s. ř., z jejich obsahu je nepochybné, že zpochybňuje postup soudů nižších stupňů v řízení (srov. argumentace ustanoveními § 2 a § 6 o. s. ř.), tj. uplatňuje v tomto směru dovolací důvod podle ustanovení § 241a odst. 2 písm. a) o. s. ř., a to způsobem, z nějž na zásadní právní význam rozhodnutí odvolacího soudu usuzovat nelze.

Rozsah a důvody, jimiž je vymezena přezkumná činnost soudu v řízení o námitkách proti směnečnému platebnímu rozkazu, jednoznačně vyplývají z ustanovení § 175 odst. 1 a 3 o. s. ř.; nedostojí-li žalovaný z hlediska určitosti vymezení námitek požadavkům kladeným těmito ustanoveními, je to nepochybně on, kdo nese důsledky s tím spojené (k tomu srov. např. důvody rozhodnutí uveřejněného pod číslem 3/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Z hlediska řešení otázky přípustnosti dovolání podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c) o. s. ř. pak je zjevně nevýznamná i argumentace dovolatele co do tvrzení žalobce o kauze směnky spojená s námitkou „nedluhu“. Soudní praxe je totiž jednotná v závěru, že důkazní břemeno ohledně kauzálních námitek proti směnečnému platebnímu rozkazu nese žalovaný, jehož povinností je také věrohodně vysvětlit – tvrdí-li, že směnka nemá kauzu – proč směnku podepsal (k tomu srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 2. 3. 1999, sp. zn. 32 Cdo 2383/98, uveřejněné v časopise Soudní judikatura č. 8, ročník 1999, pod číslem 84, jakož i rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 20. 3. 2007, sp. zn. 29 Odo 1102/2005 a ze dne 25. 6. 2009, sp. zn. 29 Cdo 3417/2007.

Samotná skutečnost, že směnkou byla zajištěna pohledávka osoby odlišné od remitenta (viz verze žalovaného, podle níž se směnka vztahovala ke shora zmíněné smlouvě o dílo) a že mezi žalobcem a žalovaným nebyl „žádný hmotněprávní vztah“, přitom na povinnost zaplatit směnku nemá vliv (potud srov. závěry formulované např. v důvodech rozhodnutí uveřejněného pod číslem 77/2009 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, jakož i rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 29. 9. 2009, sp. zn. 29 Cdo 4722/2007).

Konečně nad rámec uplatněných dovolacích důvodů a vzhledem k dovolatelem zvolené formulaci dovolacích námitek (srov. poukaz na „všechny své výhrady a námitky“, které uvedl v závěrečném návrhu před rozhodnutím soudu prvního stupně a v odvolání) Nejvyšší soud doplňuje, že v tomto směru nelze – obecně vzato – považovat dovolání za odůvodněné. Jinými slovy pouhý odkaz na jiná podání učiněná v průběhu řízení před soudy nižších stupňů nesplňuje požadavek vyplývající z ustanovení § 241a odst. 1 o. s. ř., tj. aby v dovolání bylo uvedeno, z jakých důvodů se rozhodnutí napadá. Podání předcházející vydání (vyhlášení) rozhodnutí odvolacího soudu totiž z povahy věci nemohou reagovat na závěry, na nichž následně odvolací soud založil své rozhodnutí, nehledě na to, že akceptace názoru, podle něhož by bylo možno z hlediska odůvodnění dovolání (jen) odkázat na dřívější podání (ať již učiněné v řízení před soudem prvního stupně nebo v řízení odvolacím) by nejen odporovala výše zmíněnému ustanovení § 241a odst. 1 o. s. ř., ale i znemožňovala soudu dostát požadavku vyplývajícímu z ustanovení § 210 odst. 1 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 241b odst. 1 o. s. ř.